

דבר העורכת

לקוראים שלום!

חודש מאי הגיע והשנה הוא עמוס מתמיד – יום השואה ולאחריו יום הזכרון לחללי מערכות ישראל ויום העצמאות.

לאספני הבולים ארוע חגיגי נוסף, תערוכת בולים בינלאומית בתל אביב. הגיליון מוקדש לחגיגה הבולאית הגדולה: משה רימר מציג במאמרו מבוא למבקר התערוכה. הוא מפרט על אגפי התערוכה השונים וכן מציג מספר כלים שיעזרו לאספן הבולים להתמקד בביקורו בתערוכה. מערכת נושאונצ'יק כותבת על אירועים מיוחדים בתערוכה ותמיר קרקסון מפרט על הנפקות השרות הבולאי בנושא עצמאות 60 למדינה.

מערכת נושאונצ'יק תעמוד לרשותכם בתערוכה. נשמח לפגוש אתכם ולהתאים פנים למיילים שאתם שולחים לנו. נודה לכם את תעברו דרכנו בביקורכם בתערוכה. הכנו עבורכם שי צנוע 😊.

יום עצמאות שמח! נתראה בתערוכה,

שלכם, שביט

אליפות העולם בבולאות ישראל 2008

משה רימר

ביום 14 במאי 2008 תיפתח בגני התערוכה בתל אביב אליפות העולם בבולאות. המדובר בתערוכת בולים בינלאומית, בהשתתפות עשרות מדינות מכל רחבי תבל, אירוע המתקיים בישראל אחת לעשר שנים.

בתערוכה מוצגים לראווה אוספים של פריטים הקשורים לדואר ולבולאות. בהגדרה זו כלולים לא רק בולים, אלא גם מעטפות, גלויות דואר, חותמות ופריטים רבים נוספים. המציגים בתערוכה הם אנשים פרטיים, שהחליטו

להעמיד את האוסף האישי שלהם לתחרות. כל אוסף נבחן בפני עצמו מול שורה של כללים מוסכמים על ידי צוות של עשרות שופטים המגיעים מהמדינות השונות המשתתפות בתערוכה. צוות השופטים בוחר כל אוסף ונותן ניקוד לפי קטגוריות מסוימות – לדוגמא: איכות הפריטים שבאוסף, נדירותם וכו'. צבירת מספר מסוים של נקודות מזכה את האספן במדליה. המדליה הגבוהה ביותר היא מדלית זהב גדול, וכדי לזכות בה ניקוד האוסף צריך להיות גבוה מ-95 (מתוך 100). בנוסף מוענקות מדליות זהב, מזהב גדול, מוזהב, כסף גדול, כסף, מוכסף ולבסוף תעודת השתתפות.

כללי התחרות קובעים כי האוסף חייב להיות בהיקף של חמש **מסגרות** תצוגה. הכלל אינו תקף לגבי אוספי נוער, הרשאים להציג אוסף בהיקף מצומצם יותר, וגם לא לגבי משתתפים באגף "מסגרת אחת" בתערוכה. מסגרת היא הכינוי המקובל ללוח תצוגה עליו ניתן להציג 16 דפים בגודל A4. יוצא מן הכלל נוסף הם אוספים שכבר זכו במדלית מוזהב גדול ומעלה – חובה ל האספן להגדיל אוסף שכזה לשמונה מסגרות אם ברצונו להציג את האוסף שוב.

מסגרות תצוגה. צילום: הדי אור

המטרה היא ל"הכריח" את האספן לשפר ולהרחיב את האוסף שלו.

בתערוכה קיימים מספר אגפים:

- **איסוף מסורתי** – אגף שנתגלגל מאיסוף הבולים המסורתי, לפי מדינות בסדר כרונולוגי. אספנים מומחים מתמקדים כיום באיסוף סדרת בולים אחת, או אפילו בבול אחד ויחיד, תוך הצגת תשניות רבות ככל האפשר מבול זה. האספן המסורתי ינסה לשלב בתצוגה שלו פריטים המשקפים את תהליך הייצור של הבול: הציור המקורי של מעצב הבול, גיליונות בולים לא מנוקבים וכו'. למבקר בתערוכה מומלץ לקרוא תחילה את דף הפתיחה של האוסף, ולברר איזו מדינה מציג האספן, ובאיזו תקופה בחר להתמקד. ככל שהתקופה מצומצמת יותר, כך הסיכוי להיתקל בפריטים נדירים ומיוחדים גדול יותר. בנוסף מומלץ לחפש את המקומות שהודגשו על ידי האספן: מעטפה שהוקדש לה עמוד שלם, בול עם הסבר מפורט בצידו או כיתוב באותיות מודגשות. כל אלו מעידים כי כדאי להתעמק מעט בפריטים המוצגים.

- **איסוף לפי נושאים (תמאטי)** – מטרת התצוגה התמאטית היא לתאר את הנושא הנבחר על ידי האספן תוך שימוש בבולים ובפריטים בולאיים נוספים. האספן נדרש לתאר את הנושא במתכונת של סיפור" עליו לבנות תוכנית מסודרת, בעלת רצף הגיוני, ולפרט את כל העובדות הקשורות לנושא בו בחר. חוקי התצוגה מחייבים לשלב באוסף פריטים ממגוון רחב ככל האפשר: בולים מכל התקופות, גלויות דואר או אגרות, חותמות דואר מתאימות וכל פריט אחר ובלבד שהוא תקף מבחינה בולאית.

תצוגה של גלויות מרב. צילום: זוהר נוי

- **דואר אוויר** – תחום איסוף המתמקד בהתפתחות שירות דואר המובלים בכלי טייס שונים: החל במכתבים שהובלו באמצעות יוני דואר וכדורים פורחים, וכלה בדברי דואר המובלים במטוסים. האספן מתחקה אחר התפתחות השירות ונתיבי העברת הדואר.

- **דואר חלל** – התחום מתמקד בהובלת דברי דואר אל החלל: מעטפות שנשלחו לחלל, או מעטפות שהוחתמו בבסיסי השיגור של רכבי החלל.

- **גלויות מרב** – תצוגה של פריטים המורכבים מגלויות דואר צבעוניות, עליה מודבק בול ומוטבעת חותמת. גלויות המרב אינן משווקות לרוב על ידי הדואר אלא מיוצרות על ידי אנשים פרטיים. כללי האיסוף קובעים כי חייבת להיות

התאמה מרבית בין נושאי הגלויה, הבול והחותמת, ומכאן שם הפריט.

- **מסגרת אחת** – אגף של אוספים מצוינים בהיקף מצומצם. לאור העובדה שיש אספנים שבחרו להתמקד באיסוף בולים של מדינות או נושאים שאינם מכילים די חומר בולאי על מנת למלא חמש מסגרות, כללי האגף קובעים כי ניתן להציג אותם בהיקף של מסגרת אחת.
- **אגף הנוער** – האגף מרכז תצוגות של בני נוער. האוספים מורכבים על פי כללי התצוגה הרגילים (מסורתי, תמאטי וכו'), אולם נשפטים על פי כללים מקלים המתחשבים בגילם הצעיר של האספנים. מערכת נושאונצ'יק מזמינה את הקוראים לבקר באגף זה ולהתרשם מהאוספים. באגף הנוער מציגה ישראלית אחת – מיכל פייבל עם אוסף הדינוזאורים שלה. בנוסף תוכלו לבחון אוספים בנושאי מיתולוגיה, דולפינים, כדורגל, רכבות, אולימפיאדות ונושאים מרתקים נוספים.

אגפים נוספים הם **תולדות הדואר**, **דברי בולים**, **בולי הכנסה**.

שעות הפתיחה של התערוכה:

22:00-13:30	יום רביעי, 14 במאי:
22:00-11:00	יום חמישי, 15 במאי:
15:00-10:00	יום שישי, 16 במאי:
23:00-20:30	יום שבת, 17 במאי:
22:00-11:00	יום ראשון, 18 במאי:
-- " --	יום שני, 19 במאי:
-- " --	יום שלישי, 20 במאי:
18:00-11:00	יום רביעי, 21 במאי:

אתר התערוכה לפרטים נוספים:

http://www.wscisrael2008.co.il/index_heb.htm

אירועים מיוחדים בתערוכת הבולים שביט טלמן וזוהר נוי

לקראת התערוכה בקרנו במשרדי התאחדות בולאי ישראל ולקטנו עבורכם מידע לגבי שלל האירועים בתערוכה. אנחנו שמחים לדווח שלצד אוספים מרתקים מכל רחבי תבל, ובמגוון נושאים, התאחדות בולאי ישראל והשירות הבולאי של דואר ישראל ארגנו מספר מרשים של פעילויות נוספות.

תחילה גולת הכותרת הבולאית בתערוכה – אגף הכבוד בו יוצגו 26 אוספים מהטובים והיקרים בעולם. אליפות העולם בבולאות (WSC) ישראל 2008 היא חידוש בעולם הבולאות התחרותית. באגף מיוחד זה יוכלו להתחרות אוספים שזכו בעבר במדליות זהב, ללא מגבלות של מועד זכייה קודמת ואף אם זכו כבר בפרסים הגדולים של תחרויות עולמיות אחרות. מאגף זה ייצאו אלוף עולם ושני סגנים. במסגרת זו יוצגו פריטים ייחודים, חלקם הינם עותקים יחידים בעולם!

כל יום בתערוכה מוקדש לנושא מסוים: היום הראשון הוא ה"יום הירוק", ולאחריו יום תל אביב, יום דואר עברי, יום הפרחים, יום דואר ישראל, יום הילדים, יום המנויים ולבסוף יום הגמלאים. בכל יום ייערכו הרצאות והדרכות בנושאים הקשורים לאותו יום, רובם פתוחים לקהל הרחב. יותר מכך, ביום הילדים, יום שני, 19 במאי, בין השעות 16:30 – 19:00 יתקיים מופע כוכבי ערוץ הילדים ג'טיקס ברחבת הכניסה לביתן 1.

בכניסה לתערוכה יוצב לוח ציור ענק, עליו יוכלו מבקרי התערוכה לצייר ציור כלשהו הקשור ליום העצמאות ה-60 של מדינת ישראל. ציורף ציורי המבקרים יהווה אחד מהציורים הגדולים בעולם. בנוסף, יושקו בתערוכה הבולים הזוכים במסגרת תחרות הבול הבית ספרי. הזוכים הם:

- בול "60 לישראל": דניאל חזן, בי"ס "גיל – רבין", כיתה ג', שדרות;
 - בול "ישראל זה הבית": יובל סולימה ועדן וילקר, בי"ס "גולן", כיתה ו', רמת השרון;
 - בול "אני אוהב את ישראל": איתי אפשטיין, בי"ס "קציר", כיתה ח', חולון.
- ציירת מעטפת היום הראשון שזכתה בתחרות היא אריאל נברו, בי"ס "אורט הבונים", כיתה י', בת ים.

השירות הבולאי של חברת דואר ישראל ינפיק פריטים בולאיים חדשניים ומיוחדים לתערוכה. לראשונה תוכלו להצטלם ולקבל גיליון בולים אישי עם ריח פרחים אמיתי, להצטלם למזכרת עם בוב ספוג ולהנציח את הרגע על גיליון של "הבול שלי", לרכוש קונטרסים מהודרים בהם "סיפורה של תל אביב במבט בולאי", "סיפור תיבת נח" ו"אגמון החולה" בגרסאות מחויכות הכוללות קטעי תוכן ודפי הפעלה, גיליון בולים מיוחד עם 12 דמויות מגיבורי ערוץ ג'טיקס לילדים (וגם למי שמרגישים ילדים...), מוצרי מזכרת בנושא 60 שנה למדינה ועוד. פריט נוסף הוא גליונית המזכרת מציגה

את מקור הביטוי "ירושלים של זהב" הידוע משירה של נעמי שמר. הגליונית מודפסת בטכניקה הדפסה יוקרתית של הבלטת זהב 22 קאראט!

השירות הבולאי יקים מתחם פעילות ענק לכל המשפחה – הכולל חלוקת דפי הפעלה, פעילות יוצרת וכמובן סיורים מודרכים בין דפי התצוגה שבתערוכה ועוד. עוד נוכל לגלות שבכל שעה עגולה יתקיים משחק "אחד נגד שישים" במתכונת שעשועון הטלוויזיה "אחד נגד מאה". באולפן יתחרה מבקר נגד שישים

מדריכה בפעולה. צילום: הדי אור

מבקרים אחרים בשאלות בולאיות הקשורות ל-60 שנות העצמאות של

מדינת ישראל. השירות הבולאי גם ישלח חלק מפאזל ל-400,000 בתי אב בישראל. בכל יום יוצב פאזל ברחבת הכניסה לתערוכה עם חלק אחד חסר. מבקר שיצליח להתאים את החלק שקבל בדואר לחלק החסר יזכה בפרס.

גם איל"ת – האגודה הישראלית לבולאות תימאטית – משתתפת בחגיגה. האגודה הוציאה מהדורה מיוחדת של **נושאון** לכבוד התערוכה. החוברת, שתופץ בתערוכה, כוללת מאמרים קצרים של עמוד אחד שנכתבו על ידי מציגים בתערוכה. כל מחבר מביא במאמר שלו את הסיפור שמאחורי הקלעים על האוסף שלו, וכך ניתן להבין טוב

יותר את התצוגות עצמן. אנו ממליצים לקרוא את הסיפורים על התצוגות המעניינות אתכם, ואחר כך ללכת לראות את התצוגות עצמן.

בין השאר תמצאו בחוברת מאמרים בנושאים הבאים:

- אוסף הקולנוע של זהר נוי
 - תצוגה של אספנית מלוקמסבורג שנושאה חתונות.
 - אוסף מגרמניה המוקדש לעולם הילדים.
 - נער ממקסיקו האוסף רכבות.
 - אוסף תוכים מנורווגיה.
- ועוד נושאים רבים אחרים.

איל"ת גם מארגנת חידון נושא פרסים במסגרתו תצטרכו לזהות פריטים המופיעים בנושאון בתוך מסגרות התצוגה. בין פותרי החידון יוגרלו שוברים לקניית בולים, כאשר הפרס הראשון הוא שובר בסך 1200 שקל!

מחכים לכם בתערוכה!

שישים שנה למדינת ישראל תמיר קרקסון

מעט לאחר פסח, בכל שנה, מגיע שבוע המרגש כל ישראלי וישראלי – השבוע שבין יום השואה ליום העצמאות. בשבוע זה כל אחד מאיתנו חווה את חווית ה"ישראליות" הטהורה: מן השואה אל התקומה, מיום האבל על מותם של גיבורינו אל חגיגות עצמאותנו בארצנו לאחר כאלפיים שנות גלות.

השנה, חוגגת המדינה **שישים שנה לעצמאותה**. חגיגותו של שבוע זה מתעצמת עקב המספר העגול. התאחדות בולאי ישראל, השירות הבולאי וקהילת הבולאים בישראל, יחגגו את שנת השישים למדינה באירוע חגיגי ביותר: **תערוכת בולים עולמית**, תחת השם **ישראל 2008**. האירוע זה ילווה במספר הנפקות בולאיות מיוחדות, יפהפיות וחשובות, שחולקו לשתיים. הנפקת ה- 28 באפריל עומדת בסימן חגיגות השישים עצמן. הנפקת ה- 14 במאי עומדת בסימן התערוכה.

מאמר זה יעסוק בחגיגות השישים השנה למדינת ישראל בראי פריטים בולאיים נבחרים מהנפקת אפריל.

מדינת ישראל מפיקה מאז יום העצמאות הראשון, מדי שנה בשנה, כרזה מיוחדת לרגל חגיגות העצמאות. השירות הבולאי הנפיק לכבוד חגיגות השישים, בולים המציגים שש כרזות נבחרות מבין השישים שהופקו עד עתה – אשר יופיעו בגיליון חריג. כל כרזה היא מעשור אחר לקיומה של מדינת ישראל.

שלושת הבולים הראשונים מציגים כרזות יום עצמאות משלושת העשורים הראשונים למדינת ישראל. בעשור הראשון בלט יותר הקשר אל המסורת היהודית ואל המקורות היהודיים.

הכרזה השמאלית (1952) מציגה נשים הלבושות בסגנון תנ"כי, אוחזות בשיבולים. כרזה זו רומזת לפסוק התנ"כי "הזורעים בדמעה, ברינה יקצרו" (תהלים, קכ"ח, ה'), ומראה את שמחתן של הנשים הקוצרות.

בעשור השני והשלישי לקיומה של המדינה, בלטו בכרזות בעיקר מוטיבים לאומיים, המציגים את "הישראלי החדש". הכרזה האמצעית (1965) מציגה ילד הלבוש בסגנון "קיבוצניקי"

וחבוש כובע טמבל, האוחז בדגל הלאום. בכרזה הימנית (1971) נראה מוטיב דתי – המנורה – אשר הפך למוטיב לאומי. מנורת בית המקדש בעלת שבעת הקנים, הפכה למנורת פרחים, המסמלים אולי את הצמיחה המדהימה של מדינת ישראל בחצי היובל הראשון לקיומה.

מוטיב המנורה מופיע גם בכרזה משמאל (1981). בכרזה האמצעית (1989) המוטיב המרכזי הוא מגן הדוד – סמל יהודי נוסף אשר הוסב לסמל לאומי. מוטב לשים לב לטעות שבשובל בול זה, הטוען ששנת ה-41 לעצמאות ישראל הייתה דווקא בשנת 1991...

בשנים האחרונות מוקדשות הכרזות בעיקר לייצוג הנושא המרכזי לחגיגות

אותה השנה. על נושא זה מחליטה בכל שנה ועדת השרים לסמלים ולטקסים. הכרזה הימנית (2006) מוקדשת לפיתוח הנגב והגליל. מופיע שוב מגן הדוד, ובתוכו לב – כאשר צידו השמאלי מייצג את הנגב, וצידו הימני את הגליל. סדרת הבולים הזו חושפת בפני הציבור הרחב את העושר האמנותי והסמלי, המייצג כל כולו את "ישראליות" התקופה בה צויר, הגלום בכרזות יום העצמאות.

הנפקה מרתקת נוספת תהיה גיליונית המזכרת אשר תוקדש להמנון הלאומי הישראלי, **התקווה**. הבול נוקב בצורת מגן דוד.

ההמנון הישראלי כולל את שני הבתים הראשונים (מתוך תשעה) משירו של נפתלי הרץ אימבר, "תקוותנו" (1878). השיר נכתב בהשראת ייסוד המושבה הראשונה בארץ ישראל, פתח תקווה. "התקווה" הולחנה מספר פעמים, אך

הלחן של שמואל כהן (1886) נהיה הלחן המקובל שלה. הנעימה שחיבר כהן, מהגר יהודי מרומניה, ל"התקווה", דומה להפליא בחלקה הראשון ל"וולטאבה" של סמטנה. בקונגרס הציוני החמישי, בשנת 1901, הציע אימבר את "התקווה" להרצל, אשר סירב לקבלה. בקונגרס הציוני השישי (1903), אשר עסק בתוכנית אוגנדה, הושרה "התקווה" בשירה אדירה, בעיקר בשל צירוף המילים "עֵין לְצִיּוֹן צוֹפֵי הַ". צירוף מילים זה קיבל משמעות מיוחדת לאור ענייני השעה ההיא – ההתחבטויות באשר לתוכנית אוגנדה. "התקווה" נקבע בשנת 1933 כהמנון התנועה הציונית, ובשנת 1948 היה להמנונה הלאומי של מדינת ישראל.

שם ההמנון הלאומי בגיליונית הזיכרון הורכב מאותיות אשר נלקחו מכתב ידם של מנהיגים ציוניים דגולים. האותיות הלועזיות נלקחו מכתב ידו של בנימין זאב הרצל, נשיאה הראשון של התנועה הציונית, והאותיות העבריות מכתב ידו של דוד בן-גוריון, ראש ממשלת ישראל הראשון.

את המאמר, אסיים עם הבול המציין שישים שנה לעצמאותה של ישראל (ראו למטה). הלוגו, אשר עוצב על ידי רמו סינטס, מציג את המספר 60 בעיצוב ייחודי בצבעי דגל הלאום; מגן דוד; וכן ילד,

המחזיק סלסול היוצא מהספרה אפס. בסימן חגיגות השישים למדינת ישראל, יעמדו הילדים – ועל פי הפרסומים, יוקדשו מרביתן של החגיגות לילדי ישראל.

ללא ספק, יש למה לצפות. חג עצמאות שמח ונהדר לכולנו, ואשמח לראותכם בתערוכה.

לתגובות ניתן לפנות לתמיר בכתובת: karkason@gmail.com

חידון מספר 5

איזו מדינה?

איזו מדינה הנפיקה את הבול שלפניכם?

- א. דנמרק
- ב. שוודיה
- ג. שווייץ
- ד. הולנד

מי האיש?

מי האיש הנראה כאן?
הוא הוביל את המאבק לעצמאות
מה קרה לו בשנת 1948?

זהה את האתר

מהו המבנה הנראה בבול?
באיזו עיר הוא נמצא?
מתי הוא נבנה?

את הפתרונות יש לשלוח למערכת nosonchik@gmail.com עד ל-15 במאי.
הפותרים מתבקשים לציין את גילם. בין הילדים ובני הנוער שיפתרו נכונה את החידות יוגרל פרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית. התשובות לחידות ושם הזוכה יפורסמו בגליון הבא.

פתרונות חידון מספר 4:

איזו המדינה?

התשובה הנכונה היא ד' – Magyar היא הונגריה.

מי האישי?

בול זה, שהונפק על ידי דרום אפריקה, מראה את **נלסון מנדלה**. מנדלה, יליד 1918, התפרסם במאבקו נגד שילטון האפרטהייד בדרום אפריקה. מנדלה נכלא על ידי השלטונות במשך 27 שנה בשל מאבקו בחוקים הגזעניים. לאחר מכן הוא הגיע להסכם פיוס בין שחורים ללבנים, ובזכות הסכם זה זכה בשנת 1993 בפרס נובל לשלום. מנדלה כיהן כנשיא דרום אפריקה בין השנים 1994 ל-1999.

זהה את האתר

האתר הנראה כאן הוא בנין הפרלמנט שבלונדון. הפרלמנט הוא בית הנבחרים הבריטי, כמו הכנסת אצלנו.

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה שמה של **מעין ליפשיץ** בת ה-11 והיא זוכה בפרס בולאי מתנת התאחדות בולאי ישראל.

[מכתבים למערכת:](mailto:nosonchik@gmail.com)

לכל תגובה הצעה או שאלה, ניתן לפנות אלינו בכתובת:

nosonchik@gmail.com